

Terapeutisk tilnærming til demens

v/Spesial sykepleier og Marte Meo veileder Jan Erik Fosmark

Blidensol sykehjem

Marte Meo (Funksjonsstøttende dialog/kommunikasjon)

Marte Meo - metoden, en filmveiledningsmetode i utviklings - og funksjonsstøttende dialog/kommunikasjon

Metoden ble utviklet av Maria Aarts fra Nederland på 80-tallet, og er nå i bruk i mange land. Marte Meo, av latin «mars martis» som betyr «av egen kraft»

Grunnelementene i funksjonsstøttende dialog har som mål:

”Å fremme pasienter med demens sin mestring ved å styrke omsorgspersonenes oppmerksomhet på personenes kompetanse og behov”

Bruk av funksjonstøttende dialog.

Etablere et positivt samspill med personer med demens og annen kognitiv svikt i de små øyeblikkene i hverdagen.

Fremme omsorgspersonens evne til oppmerksomt nærvær

Bidra til å snu negativt samspill til å bli positivt.

Bidra til at omsorgspersonen kan lede på en positiv måte.

Metoden brukes i sykehjem, omsorgsboliger, sykehus og i hjemmetjenester.

Et Marte Meo forløb en film fra Socialstyrelsen i Danmark

Sådan var det og sådan blev det

Marte Meo
(funksjonsstøttende kommunikasjon)

•Personen blir møtt på en trygghetsskapende og tillitsvekkende måte.

- Relasjonell oppvarming **”det gode ansikt”**
- Møtes med et smil
- Engasjert kroppsspråk
- Blikk-kontakt
- Varm, trygg og rolig stemme
- Berøring hvis pasienten tåler det
- Bruk tid på å komme i kontakt

Mål er å skape trygghet og forventninger om å lykkes med det som skal skje

Marte Meo
(funksjonsstøttende kommunikasjon)

•Følge pasientens oppmerksomhetsfokus!

•Sette ord på det pasienten der og da er opptatt av

•Benevne det med ord, lyder og mimikk

•Ved å vise pasienten at du ser hva han er opptatt av opplever pasienten å bli bekreftet og det kan føre til at han reagerer tilbake

Marte Meo
(funksjonsstøttende kommunikasjon)

•Pasienten får vite hva som skjer og skal skje

•Sett ord på handling før den skal skje

•Sett ord på opplevelser som forstyrrer pasientens fokus før en henter tilbake oppmerksomheten til aktuell situasjon

•Vis objekter som skal brukes i en handling og forklar enkelt bruken av dem

Unngå å stille spørsmål. På grunn av demenstilstanden vil dette kunne skape vansker for pasienten da evnen til å ta valg som oftest er svekket

Marte Meo
(funksjonsstøttende kommunikasjon)

•Hjelp til å være i rytme

•Pasienten må få tid til å reagere på pleiers initiativ

•Turtaking – pleier handler – pasienten får tid til å reagere - handle – pleier gir respons på reaksjon/ handling. Det må tas hensyn til latenstid.

Det kan oppleves som støttende hvis pleier etterligner eller gjentar pasientens ord, lyder eller bevegelser

Marte Meo
(funksjonsstøttende kommunikasjon)

•Anerkjennelse steg for steg i et handlingsforløp

- I form av ord som passer for pasienten
- Sånn, fint, bra, takk eller lignende
- I form av nikk, smil eller andre nonverbale signaler
- Dette kan gi energi til å fortsette

Pasienten opplever å bli bekreftet og det styrker pasienten opplevelse av å være på rett vei

Marte Meo
(funksjonsstøttende kommunikasjon)

•Pasienten får hjelp til start og avslutning av en handling

- Pasienter med en demenssykdom kan ha vansker med å orientere seg i et handlingsforløp
- Markere en start
- Gjennomføre handling – utveksling
- Markere slutt på handling

For å unngå forvirring og uro må en situasjon avsluttes før en ny startes

Marte Meo
(funksjonsstøttende kommunikasjon)

•Fysisk berøring

- Vurderes og avpasses individuelt
- Håndledning for å klare å gjennomføre handling

Fysisk nærhet til en støtteperson kan når usikkerhet og angst oppstår virke trygghetsskapende

Marte Meo
(funksjonsstøttende kommunikasjon)

•Hjelp til å tåle eller mestre ubehag

- Pasienten trenger hjelp til å få satt ord på sine negative uttrykk
- Trenger hjelp til holde ut vanskelige situasjoner
- Pleier bruker følelsesstemme og inntoning bevisst for å hjelpe pasienten til å holde ut vanskelige og ubehaglige, men nødvendige handlinger

Validering - møte pasientens opplevelse av det som er vanskelig med respekt og forståelse

Marte Meo
(funksjonsstøttende kommunikasjon)

Hjelp til å være sosial med andre

- Triangulering vil si å få hjelp til å kommunisere med andre når pasienten ikke klarer det selv
- Pleier benevner pasientens og andres reaksjoner i en sosial setting
- Presentere personene for hverandre og konkrete forhold i omgivelsene
- Hjelp til å ha samtaler der pleier sender videre beskjeder i en samtale

Eksempel:

- a. Pleier: Else sier at hun synes at kjolen din er fin Anna
- b. Pleier: Anna takker for at du sa kjolen var fin Else

Takk for oppmerksomheten